

Zoektermijn personen van 27 jaar of ouder¹

Voorstel

1. De zoektermijn van 4 weken geldt voor alle bijstandsaanvragers en start vanaf datum melding voor een uitkering.
2. De inspanningsverplichtingen tijdens de zoekperiode worden door het college schriftelijk aan de bijstandsaanvrager kenbaar gemaakt.
3. Het college kan een uitzondering op de inspanningsverplichting maken, wanneer dit in redelijkheid en billijkheid (nog) niet van de bijstandsaanvrager kan worden gevergd.
4. Uitzondering zijn mogelijk in de volgende situaties:
 - Als de bijstand aansluit op een beëindiging van een WW-uitkering. Immers, binnen de WW-termijn moest de klant al voldoen aan arbeidsverplichtingen;
 - Als de klant een zeer lage kans heeft op uitstroom naar werk;
 - Als er sprake is van 'broodnood' en het uitstellen van een aanvraag dus grote geldproblemen zou geven;
 - Personen met een vluchtelingenstatus die vanuit een AZC in de gemeente komen wonen;
 - Personen die in een verpleeg- om verzorgingsinstelling verblijven;
 - Bij bijzondere persoonlijke omstandigheden. Een zorgvuldig afgewogen geïndividualiseerde benadering is dan geboden. (Te denken valt aan onvoorziene echtscheidingen, waarbij de klant sociaal/emotioneel en ook financieel volledig uit zijn evenwicht is. Ook kan worden gedacht aan asielzoekers en uitgenodigde vluchtelingen, die voor het eerst zelfstandige woonruimte krijgen en gedurende de daarop volgende 4 weken hun volledige aandacht nodig zullen hebben voor het regelen van diverse zaken, zoals woninginrichting, school voor de kinderen, zoeken huisarts en aanvragen toeslagen en kortingen.)
5. De gemeente kiest ervoor om een zoektermijn ook te vragen aan personen van 27 + -ers. In overleg met de klant komt de feitelijke aanvraag dan pas tot stand na 4 weken zoektermijn. Dit wordt schriftelijk bevestigd. Als deze cliënt erop de staat de aanvraag eerder in te dienen dan wordt die wens gerespecteerd.

Aanleiding

Jongeren zijn vanaf 1 januari 2012 zelf verantwoordelijk voor werk of opleiding. Daarom moeten jongeren de eerste 4 weken na melding bij het UWV eerst zelf naar werk zoeken of de mogelijkheden van een opleiding onderzoeken. Het College van B&W heeft vanaf 1 januari 2012 op grond van artikel 41 WWB in principe de plicht om aan jongeren tot 27 jaar eerst de zoektermijn op te leggen. Het is ook mogelijk om aan 27+ -ers de zoektermijn op te leggen. Argument is dat ook deze personen zelf verantwoordelijkheid dienen te dragen voor een zelfstandige bestaansvoorziening en zich daarnaast maximaal dienen in te spannen. Van deze mogelijkheid hebben de gemeenten in de regio Noordoost-Brabant (muv. de gemeente Uden) ondertussen gebruik gemaakt.

¹ Verder in deze notitie genoemd: 27+ -ers

In de Participatiewet (artikel 41) is de zoektermijn voor personen die jonger zijn dan 27 jaar blijven bestaan. Lange tijd is er sprake geweest dat de zoektermijn ook verplicht zou worden voor de 27+-ers. In de onderhandelingen naar de vaststelling van de Participatiewet is deze verplichting komen te vervallen. Gemeenten moeten nu opnieuw beoordelen of de zoekperiode van toepassing blijft op de 27+-ers.

Beoogd effect

Met de invoering van de zoektermijn voor 27+-ers (voortzetting) beogen we de instroom in de uitkering en daarmee de uitkeringslast te beperken. Daarnaast past het in de tijdgeest om mensen eerst op eigen kracht een oplossing voor zelfstandigheid te laten zoeken voordat de overheid hulp biedt.

Beleidsruimte

De regering heeft er voor gekozen om in de Participatiewet (artikel 41) de zoektermijn verplicht te stellen voor de jongeren tot 27 jaar. Zij staan aan het begin van hun loopbaan en dienen hun eigen verantwoordelijkheid te nemen. De regering benadrukt hiermee dat de jongere in zijn eigen inkomen moet voorzien. Hiermee wordt het activerende karakter van de Participatiewet benadrukt. Dit principe geldt ook voor de groep van 27+ -ers. Ook zij moeten inzien dat een beroep doen op de samenleving alleen bedoeld is voor mensen die het echt nodig hebben. Voor deze laatste groep is dit niet als een verplichting opgenomen in de Participatiewet. De gemeente kan er voor kiezen om een zoektermijn ook te vragen van 27 + -ers. Met instemming van de klant komt de feitelijke aanvraag dan pas tot stand na 4 weken zoektermijn. Die afspraak wordt ook richting klant bevestigd. Uiteraard komt een aanvraag wel eerder tot stand indien de klant dat aangeeft. Dit is in lijn met de regels van de Algemene wet bestuursrecht. Bij de beantwoording van kamervragen op 2 oktober is deze zienswijze bevestigd.

Argumenten

1. Eénduidigheid van beleid

De regering heeft de zoektermijn specifiek verplicht gesteld voor de groep jongeren tot 27 jaar. Toepassing van de zoektermijn voor 27+ -ers schept in de uitvoering éénduidigheid en leidt tot efficiënter werken.

2. Maatregel tot instroombeperking WWB

Gezien de bezuinigingen vanuit het Rijk is het doel van de gemeenten om het klantenbestand zo klein mogelijk te houden. Een klein bestand betekent lagere uitgaven op het Inkomensdeel. Toepassing van de zoektermijn levert een bijdrage aan het terugdringen van het door de gemeente beïnvloedbare deel.

Naast de lagere kosten voor de uitkering komt nog de flinke efficiencywinst die ontstaat door het niet administratief moeten afhandelen van aanvragen die anders tot stand zouden zijn gekomen. Denk daar bij aan intake, gegevens uitvraag, eventueel vervolgesprek, rapportage en afgeven beschikking.

3. Leveren van maatwerk blijft prioriteit

Maatwerk leveren staat hoog in het vaandel bij de afdeling Sociale Zaken/Werk & Inkomen. Het opleggen van de zoektermijn aan personen van 27 + -ers staat dit principe niet in de weg. Er zijn situaties benoemd waarbij geen zoektermijn opgelegd hoeft te worden. Indien zich vanuit de praktijk andere situaties aandienen, kan de genoemde 'lijst' worden aangevuld.

4. Eigen verantwoordelijkheid nemen

De regering heeft er voor gekozen om de zoektermijn verplicht te stellen voor de jongeren tot 27 jaar. Zij staan aan het begin van hun loopbaan en dienen hun eigen verantwoordelijkheid te nemen. De regering benadrukt hiermee dat de jongere in zijn eigen inkomen moet voorzien. Dit principe geldt ook voor de groep van 27+ -ers. Ook zij moeten inzien dat een beroep doen op de samenleving alleen bedoeld is voor mensen die het echt nodig hebben.

5. Resultaten onderzoek zoektermijn 27+-ers

Naar aanleiding van een onderzoek door het Ministerie SZW (o.a. ook uitgevoerd in de gemeente Oss) blijkt uit de beschikbare cijfers dat na verloop van de vier-weken zoekperiode bij 27+-ers, tussen de 30 en 48% van de aanvragers niet terugkeert voor een aanvraag voor een WWB-uitkering.